

KNIŽNÉ RECENZIE

Ľudia bez cti

V každej dobe existovali ľudia, ktorí sa nachádzali na okraji spoločnosti. Buď sa tam dostali vlastnou vinou (prostitútka), alebo vykonávali povolanie, ktorého sa iní báli (kat), prípadne bol ich vzhľad ostatným nepríjemný (mlynár). Aj títo ľudia však mali svoj podiel na dejinách. Dokonca, pri analýze ich každodenných životov vieme veľa povedať aj o histórii majoritnej spoločnosti. Práve osobami z okraja spoločnosti sa zaoberá kniha zakladateľa historickej antropológie Richarda van Dülmena. Časovo sa venuje hlavne obdobiu 17. a 18. storočia. Vtedajšia spoločnosť sa nesprávala s dešpektom len k zločincovi, ale aj k niektorým povolaniam. Dokonca, niekedy stačilo mať medzi príbuznými kata alebo mlynára a už ste mohli byť vytlačení na okraj spoločnosti. Autor sa detailne pozrel práve na správanie väčšinovej spoločnosti voči týmto „ľuďom bez cti“. Pre svoju knihu použil rozsiahly prameňový materiál. Napríklad je zaujímavé čítať, ako ľudia z okraja spoločnosti podávali sťažnosti až panovníkovi, aby očistili svoje meno. Ľudia zo zamestnaní bez cti sa však vedeli aj úspešne brániť, autor uvádza niekoľko súdnych prípadov, keď bolo ich meno očistené a „ohovárači“ právoplatne odsúdení. Pohľady na jednotlivé zamestnania sa v čase, ale aj geograficky menili. Každopádne ide o veľmi zaujímavú knihu o spoločnosti. (bk)

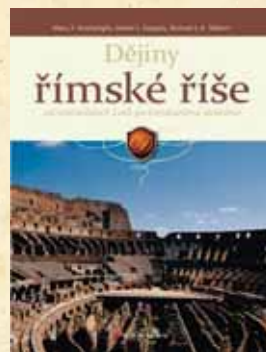
van Dülmen, R.: Bezectní lidé. O katech, děvkách a mlynářích. Praha : Dokořán 2003, 107 s.

Dejiny Rímskej ríše

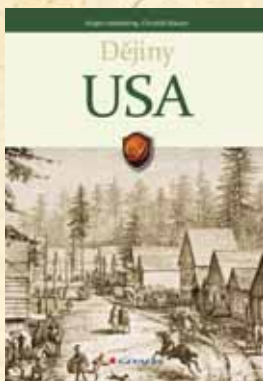
Staroveký Rím a jeho impérium neprestanú ľudstvo fascinovať. Tradícia tejto prvej „superveľmoci“ pretrváva až do dnešných čias. Na stredo európskom knižnom trhu kníh s témou Rímskej ríše utešene pribúda. Do radu publikácií sa pridalo aj recenzované dielo, ktoré sa venuje dejinám stredomorskej ríše od najranejších čias až po cisára Konštantína Veľkého (začiatok 4. storočia po Kr.). Nekonvenčné ukončenie knihy v 4. storočí a nie zaužívaným pádom Západorímskej ríše v 5. storočí autori zdôvodnili obrovským rozsahom témy. Kniha je už tak či tak rozsiahla, keďže okrem politických dejín pokrýva aj kultúrnu, sociálnu a ekonomickú históriu. Spomínaný rozsah témy pravdepodobne viedol autorov k čiastočnému strohejšiemu štýlu písania. Dielo sa bude páčiť najviac tým, ktorí majú radi prehľadné, stručné a presné práce. Niekedy je až obdivuhodné, ako autori dokázali „pretlačiť“ do knihy obrovské množstvo informácií, a pritom nestrácať na čitateľnosť. Neboli vynechané ani menej známe udalosti, pridali sa mapy a ukážky z diel antických spisovateľov. Myslím si, že knihu ocenia hlavne študenti, ktorí sa učia na skúšku z histórie. (bk)

Boatwright, M. T. – Gargola, D. J. – Talbert, R. J. A.: Dějiny římské říše. Praha : Grada.sk 2012, 544 s.

Dejiny USA

Prvý raz recenzovaná kniha vyšla v roku 1996 v nemeckom origináli, odvtedy sa dočkala už šiestich vydaní. Teraz sa vďaka vydavateľstvu Grada objavila aj v českom preklade. Každé ďalšie vydanie bolo oproti predchádzajúcemu aktualizované. Keď významný nemecký historik Jürgen Heideking, pôvodný autor Dejín USA, v roku 2000 zomrel pri autonehode, priprav ďalších vydaní sa ujal jeho žiak a kolega Christof Mauch. Vysoká profesionálna kvalita autorov knihy a jej opakované vydania svedčia o tom, že skutočne ide o pútavú a zároveň exaktnú knihu o dejinách

USA. Kniha prevedie čitateľa históriou od koloniálnych začiatkov v 17. storočí (nezabudlo sa ani na pôvodné indiánske etniká) cez revolučné a štátotvorné obdobie prelomu 18. a 19. storočia, demokratizáciu prvej polovice 19. storočia, občiansku vojnu, industrializáciu, obdobie prosperity i obdobie krízy, obidve svetové vojny aj studenú vojnu, vzostup na pozíciu svetovej supervelmoci v 20. storočí až po vojnu proti terorizmu v 21. storočí. Vďaka európskemu pôvodu autorov poskytuje európskemu čitateľovi vyváženejší pohľad na históriu súčasnej „hyperveľmoci“, ktorá sa vypracovala z bývalej kolónie na dominantný štát 21. storočia. Či sa to niekomu páči, alebo nie, USA predstavujú „posledný vojenský štát Západu“, ako ich výstižne označil harvardský politológ Michael Ignatieff, momentálne vrchol západnej civilizácie, bezpochyby čo sa politického, ekonomického, vedeckého a vojenského (o kultúrnom by sa dalo diskutovať) vplyvu týka. Nepríjemnou otázkou zostáva, čo príde po nich. (rm)

Heideking, J. – Mauch, Ch.: Dějiny USA. Praha : Grada.sk 2012, 464 s.